

Vårdö kommunkansli, tel. 47900
öppet måndag-torsdag kl. 9-15
e-post info@vardo.ax
www.vardo.ax

Material till Vårdö Info:
llindfors@aland.net

Vårdö info
Nr 9 årgång 36
SEPTEMBER 2024
Nästa nr kommer 1 oktober 2024 stoppdag 25 sept.

**ANNONSER
VÅRDÖ
INFO 2024**

KOMMUN-
INVÅNARE OCH
VÅRDÖFÖRE-
NINGAR 0,-

FÖRETAG OCH
SAMFUND I
VÅRDÖ SAMT
ÖVRIGA UTAN-
FÖR VÅRDÖ:

♦ helsida 69,-
♦ halvsida 35,-
♦ ¼ sida &
mindre 25,-
♦ material efter
stoppdag + 25,-

**STOPP-
DAG
alltid
25:e**

**PRENUME-
RATION**

Via brev eller
e-post,
45,-/år

Via hemsidan
www.vardo.ax
ingen kostnad

UTGIVNING

som regel
första post-
dagen varje
månad.
Finns även på
www.vardo.ax

**INFO-
REDAKTÖR**

Lisbeth
Lindfors, tel.
0457 0537066

**ANNONS-
MATERIAL
TILL**

llindfors@
aland.net

Kom med oss och fira
Vårdödagen
tisdag 10 september!

Program på sidan 5

LEDIG LÄGENHET

Är du / din familj intresserad av
lägenhet i Vårdö?

Hör av dig till kommunkansliet,
tel. 47900

vi kanske har vad du söker!

Höstterminens kurser

- nästan bara lokala kursledare!

*Aktiv hundpromenad med Johanna
andra tillfället 22.9.24*

ANMÄLAN INOM SEPTEMBER:

**Träna styrka med Malin
start 5.10.24**

**Tovning med Agnetha
start 7.10.24**

Tredimensionell glasmosaik
med Ritva start 26.10.24

Lera med mera Alejandra
start 9.11.24

ANMÄL DIG DIGITALT REDAN NU!
till <https://medis.ax/kurser/>

**BYGGNADSTEKNISKA
NÄMNDEN**

Byggnadstekniska nämndens
följande möte hålls
måndagen den 23 september 2024.
Handlingar för ärenden som skall
behandlas vid mötet skall vara
kommunen tillhanda
senast den 16 september 2024.

**ÅTERVINNINGSCENTRALEN
I LISTERSBY HAR ÖPPET**

1.4-30.9

måndagar kl. 18-20
och månadens sista helgfria
lördag kl. 11-13.

ÅVC skötare Jim Sundström
tel. 040 7268 258

ÄNGÖ BUSSÖ BERGÖ

Då ingen direkt tillgång till återvinnings-
central finns kan övrigt avfall lämnas vid
Svinryggens deponi i Jomala,
öppet vardagar kl. 12-16.

När kommunal årlig
avfallshanteringsavgift erläggs är
mängden som förs kostnadsfritt
**max ca. 1 bilsläp
eller 1 m³ / månad.**

BIBLIOTEK och KULTUR

Hösthälsningar från bibban!

Efter en skön sommar är det dags att starta

höstaktiviteterna i biblioteket!

Välkommen till vårt trevliga

STICKCAFÉ

Första caféet blir tisdag 3.9 kl. 18-20.

Biblioteket bjuder på kaffe/te och kaka ☺

Ta med en egen stickning eller kom in för att låna böcker eller umgås en stund - Vi ses i bibban!

Höstens första

SURFCAFÉ

som Folkhälsan bjuder på blir

torsdag 26.9 kl. 18-19. Folkhälsan

på Åland erbjuder ett kostnadsfritt, individuellt stöd till ovana internetanvändare i alla åldrar. Målet är att man ska känna större självständighet, trygghet och säkerhet i att använda smarttelefon eller dator. Ta med den mobil/surfplatta du vill lära dig mer om. Biblioteket bjuder kaffe/te med dopp. Välkomna!

Några nya böcker i Vårdö bibliotek:

Jenny Colgan	Den lilla skolan på klippan
Jenny Fagerlund	En hemlighet för mycket
Eva Frantz	Så dör du nöjdare
Moa Herngren	Syskonfejden
Åsa Hellberg	Det sista kapitlet
Cara Hunter	En mördare i familjen
Anna Jansson	Gå över lik
Mari Jungstedt	Den sista utposten
Sara Kadefors	Silver
Samuel Karlsson	Ljus och skugga
Kaj Korkea-Aho	Hur man möter en mamma
Agnes Lidbeck mm	Mer än mamma - fyra noveller om moderskap
Lena Lindgård	Jul i Klockarviken & Korshamn
Johanna Mo	Brottsjön
Håkan Nesser	Ung mans färd mot natt
Lars Nylén	Posten måste fram – Postrodden över Ålands hav
Lucinda Riley	Olivträdet
Nora Roberts	Ödesnatt
Andrev Walden	Den vidunderliga ordningen
Kate Quinn	Fenixkronan

Kontakta biblioteket

tel. 47970 / biblioteket@vardo.ax /
Messenger för dina inköpsönskemål!

Välkommen
till ditt bibliotek!

KONTAKTUPPGIFTER

VÅRDÖ KOMMUN

KOMMUNKANSLI tel. 47900

Öppet måndag - torsdag kl. 9-15

e-post: info@vardo.ax www.vardo.ax

adress: Vårdöbyvägen 11, 22550 VÅRDÖ

Kommundirektör Erik Brunström

tel. 47990 eller 0457 3458 790

e-post: erik.brunstrom@vardo.ax

BIBLIOTEK tel. 47970

Vik. bibliotekarie Hannamari Ruohonen

Öppet tisd. och torsd. kl. 13-16.30 & 18-20

e-post: biblioteket@vardo.ax

BYGGNADSKANSLI tel. 47920

Byggnadsinspektör Fredrik Packalén

månd. - onsd. kl. 9-15 tel. 0457 3430 527

e-post: fredrik.packalen@vardo.ax

CENTRALKÖK tel. 47980

Kock Zandra Wallin centralkoket@vardo.ax

DAGHEMMET SOLBACKEN

Föreståndare Marie Lundell tel. 47940

eller 0457 3456 368

e-post: marie.lundell@vardo.ax

FASTIGHETSSKÖTSEL

Ledande fastighetsskötare Paul Grüne

tel. 0457 3458 088

Fastighetsskötare Jan Holm 040 5946 705

FRITIDSHEM tel. 47930

Fritidshemsledare Siv Grönvall-Diederichs

SKOLA tel. 47960

Föreståndare Irene Sjölund

e-post: irene.sjolund@vardoskola.ax

STRÖMSGÅRDEN tel. 47950

Äldreomsorgsledare Elin Silfversten

tel. 0457 3459 302

e-post: aldreomsorg@vardo.ax

ÅTERVINNINGSCENTRALEN

Jim Sundström

tel. 040 7268 258

BYGGNADSTEKNISKA NÄMNDEN

Kommunens vattenabonnenter bör
meddela kommunen
om vattenläckage
även om det reparerats.

Informationen behövs eftersom läcksökning
utförs när vattenbolaget hör av sig när det
åtgår mer vatten än normalt.

KOMMUNDIREKTÖREN

~ har ordet ~

Sommaren går obönhörligen mot sitt slut och vardagen gör sig påmind, men det finns ännu fina dagar med sol och värme kvar. På kommunkansliet är all personal tillbaka från semestrar och vi välkomnar nu även ny personal. Inom äldreomsorgen tillträder Elin Silfversten tjänsten som äldreomsorgsledare redan nu i slutet av augusti och på skolan fungerar Irene Sjölund som föreståndare läsåret ut.

Både kommunstyrelsen och -fullmäktige har hållit möten i augusti och då behandlat bl a en positiv budgetuppföljning för 2024 års första hälft och processen för budgetarbetet 2025. Man har även tagit beslut om föreningsstöd och tillsättandet av funktionen som äldreomsorgsledare samt gett utlåtanden rörande landskapsandelssystemet och förslag till införande av turlistor på alla linfärjor, vilket kommunen i korthet motsätter sig.

På kommande är nu budgetarbetet, med ett seminarium i september, och ytterligare utlåtanden över diverse lagförslag såsom den sk. kriskommunlagen mm. Även skolorna har nu startat och vi har full fart i kommunens alla verksamheter.

Vi önskar avslutningsvis påminna om att kolla status för eventuella eldningsförbud innan man startar risbräsur o dyl.

Vi önskar er fortsatt sköna sensommardagar.

Erik Brunström, kommundirektör
www.vardo.ax +358 457 3458 790

Vårdö

Martha
Förenings

September
MÅNADSMÖTE
på Seffers hembygdsgård
torsdag 12.9.2024 kl. 18

Vi diskuterar vinterns program mm.

Välkomna!

Hungerdagen närmar sig! Är du redo? 23-29.09.2024 uppmärksammar vi hungerdagen.

Bidragen som kommer in kommer att gå till katastroffonden som hjälper där det behövs.

Ute i världen kan en katastrof orsakas av till exempel en naturkatastrof, en smittsam sjukdom eller en konflikt. En stor mängd människor hamnar i en situation, där det inte finns tillräckligt med mat, vatten och mediciner.

Här på Åland och i övriga Finland kan hjälpbehovet orsakas av till exempel eldsvåda, översvämning, smittsam sjukdom eller stor olycka. Då kan katastroffonden hjälpa!

Hungerdagsinsamlingen – Vi hjälper tillsammans, kom med! // Vårdö röda kors-avdelning

Lådracet!

Grattis till augusti-vinnarna

Hullvik	Anna S
Kyrkkroken	Simon Stenman
Listersby	Juanita Fagerholm-Urch
Sandösund	Elin Karlsson
Simskåla	Alfred Sjölund
Töftö	Penni Dahlblom
Vargata	Johanna Åberg

Barnvinnare:

Sandösund	Stina O
Töftö	Nova D

Tag med familjen, släkten, vännerna eller grannen på en tur någon av Folkhälsans lådor och njut av sällskapet och naturen.

Skriv datum, namn (för- och efternamn) och telefonnummer i häftet så deltar du i **utlotningen varje månad den 24:e.**

Lådorna är uppe till 25 september 2024!

Ha en trevlig sommar!
önskar Folkhälsan på Vårdö r.f.

Wårdö kulturforening planerar

UTFÄRD TILL INIÖ lördag 5 oktober 2024

Avfärd från Hummelvik kl. 5.15.

Besök på bl.a. isvägsmuseum, rundtur, kyrkan samt Gustavs hantverksby och keramikverkstad mm.

Underhållande guidning av Bosse Ahlnäs.

Priser och detaljer är inte klara vid denna tidpunkt.

Vi ser fram emot din intresseanmälan till Göran Löfroth tel. 0457 526 7301 senast 15.9.2024

Bli medlem

genom att betala in medlemsavgiften 10 € till konto IBAN FI17 6601 0010 8425 08

SKUNK

Skärgårdsungdomarnas intresseorganisation

Under hösten har vi många aktiviteter på gång.

FRITIDSBRYGGAN

Fritidsbryggan är en fortsättning på vårens Efterskolan-projekt. Det kommer att vara tre aktiviteter per termin med idrott och kultur där experter håller i det. Vi kommer inom kort att gå ut med mer information om aktiviteter och anmälan.

VR PROJEKT

Vi fortsätter med VR projektet, virtual reality, där ungdomar får låna headset och möts en gång i veckan för att umgås och upptäcka den virtuella världen. Om du går i högstadiet kan du ansöka om att få vara med. Läs mer: www.skunk.ax/vr

UNGDOMSKONFERENS

Sex ungdomar från Åland kommer att åka till Litauen för att representera SKUNK och Åland under en nordisk baltisk ungdomskonferens under september.

ÖVRIGT

I månadsskiftet hölls ett läger på tema delaktighet och natur. Vi planerar ett läger under hösten med tema digitalisering. Vi har en discord- och en minecraftserver som man gärna får vara med på. Kontakta Emelie för att få mer information.

Vårdödagen

Den 10.9.2024 kl. 16-19,
vid marknadsplatsen i
Vargata

* Kom och mingla!

* Marknad

- Matbröd
- Söta bakverk
- Saft m.m.
- Ljus för höstens myskvällar

* Lotteri

- Vinster från generösa Vårdöföretag
- Till förmån för de boende på Strömgården
- Dragning ca 18.45

* Leo Löthman

- Leo kommer och lanserar sin 14:de bok. Köp ditt exemplar och få den signerad.

Vill Du var med? Hör av Dig till
Mia Påvals, tel 0400 846 706

* Pyssla ihop ditt eget bokmärke”

- På Bibban kan du pyssla kl 17-19

* Byakampen kl. 16-18.30

Kom och försök stoppa Grundsundas vinnarstråk 😊. Vinner dom i år tar dom hem pokalen för gott.

* ”De blå äpplenas tur”

- Skanna QR-koden på Hamn-
magasinets norra vägg och gå och
lyssna på Katrinas historiska
vingslag, ca 1,5km från Vargata
brygga till marknadsplatsen

* Att äta på plats

- Grillad korb och potatissallad 8€

* Kittis Café och Catering håller öppet

* Musikunderhållning

- Greta Sundström underhåller oss

Välkomna!

Avgiftsfritt webinarium för personer med minnessjukdom och deras närstående, professionella samt andra intresserade

Minnessjukdom i familjen

Onsdagen den 18.9.2024 kl. 17:30 - 19:30

Minnessjukdom och symtom; geriatriker Karen Westerholm
Växlande roller i familjen; erfarenhetsexpert Monica

Tilläggsinformation och eventuella förhandsfrågor:
gerd.hakalax@muistituurku.fi eller tel. 040 140 9345
Tekniskt stöd och frågor kring anslutning till webinariumet:
emilia.eklund@muistihelsinki.fi eller tel. 044 750 5415

Webbseminariet ordnas via Microsoft Teams på länken:
<https://bit.ly/3KwwzCc>

Du kan också scanna QR-koden:

Webbseminarium 12.11.2024

Sömnen är viktig

Sömnens betydelse då vi blir äldre 65+

Visste du att sömnen är avgörande för hjärnans välbefinnande på många sätt? Sömnen behövs för att bearbeta information, känslor och det som hänt under dagen. En god sömn ger förutom återhämtning också ny energi till följande dag.

Mikaela Wiik, sakkunnig i arbetsvälbefinnande i Folkhälsan, öppnar upp sömnens betydelse för vår hjärnhälsa och hur vi bygger upp en god sömn redan under dagen.

Tidpunkt: 12.11 kl.13-14
Var: Zoom (online föreläsning)
Pris: Gratis
Anmälning: Anmäl dig senast 7.11.2024 här (<https://kurs.fi/78369>)

För mera information kontakta:
Malin Grönros
malin.gronros@folkhalsan.fi
Tfn 044 7885971

Har du tidigare varit närståendevårdare? Då kan du vara den vi söker!

Folkhälsan ordnar verksamhet med mål att stöda närståendevårdare i alla åldrar

Allt vara närstående/anhörigvårdare kan kännas meningsfullt men också tungt och innebära begränsningar i den egna friheten. En närståendevårdare gör en stor och ovärderlig insats i samhället och vi vill gärna utveckla vårt stöd till dem. Vi söker nu dig som genom vår frivilligverksamhet vill ge lite av din tid till att stöda dessa personer. Stödet kan ges individuellt eller i grupp.

Är det intressant?

Kom med på vårt infotillfälle den 9.9 kl. 18.00

Du förbinder dig inte till något genom att delta i infotillfället.

Anmäl ditt deltagande senast 3.9 till Annette Hagman tfn. 52 7063 (ej SMS)
Eller e-post: annette.hagman@folkhalsan.ax

Lunchträffar för närståendevårdare - hösten 2024 -

För dig som hjälper och stöder en anhörig eller god vän

Välkommen torsdagen den 12.9 kl. 12.00,
vi träffas i dagcentret i Folkhälsans allaktivitetshus

Lunchen betalas direkt till kassan i Café Vreten
och fås till subventionerat pris: 8€.

Övriga planerade datum under hösten är: 10.10 och 7.11
observera att veckodagen har bytt till torsdag.

Liksom tidigare är planeras julgröt i december, datum för det kommer längre fram.

Anmäl ditt deltagande senast på tisdagen innan till:
Annette Hagman tfn: 018 527063 (ej SMS)

E-post: annette.hagman@folkhalsan.ax

Strömsgårdens aktiviteter i september 2024

för boende på Strömsgården och samtliga ålderspensionärer > 65 år.

Måndag 2.9

kl. 10.00 Högläsning

Tisdag 3.9

kl. 13.30 Mimosel, fika.

Torsdag 5.9

kl. 17.30 Film i dagsalen.

Måndag 9.9

kl. 10.00 Högläsning

Tisdag 10.9

kl. 17.30 Film i dagsalen.

Onsdag 11.9

kl. 13.00 Sångstund

Torsdag 12.9

kl. 14.00 Stickcafé, fika

Måndag 16.9

kl. 10.00 Högläsning

Tisdag 17.9

kl. 18.00 Per-Allan med matte Cecilia kommer

Torsdag 19.9

kl. 17.30 Film i dagsalen

Fredag 20.9 - söndag 22.9

Vi besöker några gårdar på skördefesten

Måndag 23.9

kl. 10.00 Högläsning

Tisdag 24.9

kl. 18.00 Vänhundarna kommer

Onsdag 25.9

kl. 13.30 Sittgymnastik med Marja

Torsdag 26.9

kl. 17.30 Film i dagsalen

Lördag 28.9

kl. 13.30 Bingo tillsammans med Marthorna

Högläsning har vi varje vecka. Det går bra för boende/utomstående att önska bok.

Sångstund är inplanerat en gång varannan vecka. Då kommer de från församlingen och sjunger med oss en stund.

Mimosel är ett hälsofrämjande program för äldre som erbjuder samvaro, diskussion, balans och minnesträning samt rörelseglädje. Denna aktivitet är inplanerad en gång i månaden och hålls vanligtvis i av Christa Evans o. musik/sång med Helena Påvals och Karl-Anders Lindholm.

Filmkväll har vi ca. en gång i veckan. Boende & utomstående får gärna komma med önskemål.

Vänhundarna kommer en kväll i månaden för att umgås med de boende.

Stickcafé är andra torsdagen i månaden. Detta är en trevlig stund av hantverkstips, social samvaro och god fika.

Besökshunden Per-Allan och hans matte Cecilia kommer regelbundet och hälsar på till Strömsgården. Besökshunds-verksamheten går mycket ut på att klappa, borsta (vilket kan vara bra träning för stroke patienter med rörelsenedsättning). Man kan träna motorik med att pussla då hunden plockar pusselbitar från golvet och ger till deltagare. Hunden kan snurra på ett "lyckohjul" och/eller tärning och deltagarna gör övningar beroende på vilken siffra det hamnar på och får ge hunden godis. Regelbundna träffar med besökshund ger både psykiska och fysiska goda hälsoeffekter.

Vid frågor eller anmälan

angående aktiviteter på Strömsgården, vänligen kontakta Elin Grönlund per tel. 018 47950 eller 0457 345 9302.

Info om aktiviteterna:

Samtliga aktiviteter hålls på Strömsgårdens äldreboende.

Folkhälsan på Vårdö
fortsätter med
cirkelträning för seniorer
och andra intresserade
på måndagar i oktober och november.

Mera information ges ut i oktober infoblad.

CENTRALKÖKETS LUNCHMENY

2.9-1.10.2024

**Strömmsgårdens
boendes mattider:**
Lunch kl. 11.30
Middag kl. 16.00
Kvällsmål kl. 19.00

Obs! Viss reservation för förändringar i menyn beroende på tillgång på råvaror.

Utomstående, kryssa för de dagar ni vill ha mat, skriv namnet på och lämna in till köket/Zandra.

	Måndag	2	Halloumistroganoff	
	Tisdag	3	Barnens val	
	Onsdag	4	Ärtsoppa, plättar	
	Torsdag	5	Dagens fisk	
	Fredag	6	Fläskfilé, skysås, potatis	
	Lördag	7	<i>Panerad kyckling, currysås, potatis, dessert</i>	
	Söndag	8	<i>Köttgryta, potatis, dessert</i>	
	Måndag	9	Linsbiffar, tzatziki, potatis	
	Tisdag	10	Djungelgryta, ris/potatis	 Vårdödagen
	Onsdag	11	Solsoppa	
	Torsdag	12	Dagens fisk	
	Fredag	13	Skinkfrestelse	
	Lördag	14	<i>Lasagne, dessert</i>	
	Söndag	15	<i>Griskotletter, skysås, potatis, dessert</i>	
	Måndag	16	Grönsaksgryta	
	Tisdag	17	Barnens val	
	Onsdag	18	Köttsoffa	
	Torsdag	19	Dagens fisk	
	Fredag	20	Kyckling tikka masala, ris/potatis	
	Lördag	21	<i>Laxkotletter, sås, potatis, dessert</i>	
	Söndag	22	<i>Renskavsgryta, potatis, dessert</i>	
	Måndag	23	Morotsbiffar, sås, potatis	
	Tisdag	24	Kyckling i sötsur sås, ris/potatis	
	Onsdag	25	Snålsoppa	
	Torsdag	26	Dagens fisk	
	Fredag	27	Pasta carbonnara	
	Lördag	28	<i>Oxfile, rödvinsås, potatisgratäng, dessert</i>	
	Söndag	29	<i>Laxsoppa, dessert</i>	
	Måndag	30	Grönsaksbullar, sås, potatis	
	Tisdag	1.10	Barnens val	

PS. Utomstående, som vill äta lunch på Strömmsgården i helgerna bör meddela det till köket senast två dagar innan, så köket hinner beställa råvaror och laga mat så det räcker till.

Smaklig måltid!

Köket tel. 47980

